

Nijmegen

beheersverordening

Facetbeheersverordening Archeologie 2023

Toelichting

Versie: ontwerp

Colofon

beheersverordening

Facetbeheersverordening Archeologie 2023

IDN: NL.IMRO.0268.FBVArcheologie2023-ON01

Gemeente Nijmegen

Bureau Ruimtelijke Planvorming
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

www.nijmegen.nl

Foto voorzijde: Max Kneefel

Toelichting

Inhoudsopgave

Toelichting		3
Hoofdstuk 1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Werking van de facetbeheersverordening Archeologie 2023	8
1.3	Doel	8
1.4	Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2	Beleidskader	9
2.1	Werelderfgoed	9
2.2	Europees beleid en regelgeving	10
2.3	Rijksbeleid	10
2.4	Provinciaal beleid	14
2.5	Gemeentelijk beleid	15
Hoofdstuk 3	Juridische planbeschrijving	27
3.1	Inleiding	27
3.2	Systematiek van de planregels	27
Hoofdstuk 4	Uitvoerbaarheid	31
4.1	Economische uitvoerbaarheid	31
4.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	31

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het facetbestemmingsplan Archeologie is geactualiseerd. Een vorige versie van het facetbestemmingsplan werd vastgesteld op 25 juni 2014. Sinds die tijd is dat plan de basis voor het archeologische beschermingsregime van de gemeente.

Inmiddels zijn er niet alleen bestemmingsplannen, maar ook beheersverordeningen om de planologische situatie te regelen. Voor de gebieden waarvoor een beheersverordening geldt, zal het herziene toetsingskader voor archeologie ook moeten gaan gelden. Dat gebeurt middels voorliggende Facetbeheersverordening Archeologie 2023. Parallel wordt het facetbestemmingsplan Archeologie 2023 opgesteld.

Er zijn verschillende redenen om het archeologische toetsingskader bij te stellen.

Ten eerste, een update van de archeologische beleidskaart. Sinds de vaststelling van de vorige beleidskaart heeft archeologisch onderzoek veel nieuwe informatie opgeleverd. Deze informatie is verwerkt op de nieuwe beleidskaart. Daarnaast zijn de vrijstellingsgrenzen die de gemeente tot nu toe hanteerde verfijnd en verduidelijkt.

Ten tweede, de recente aanwijzing van de Neder-Germaanse Limes tot UNESCO Werelderfgoed. Delen van de nu beschermde Neder-Germaanse Limes bevinden zich op het grondgebied van de gemeente Nijmegen en vragen om een bescherming die past bij de status van deze gronden als Werelderfgoed. De beleidskaart voorziet ook voor deze gronden in een adequate bescherming.

Ten derde, anticipatie van de gemeente Nijmegen op de aanstaande invoering van de Omgevingswet. Deze is op dit moment voorzien per 1 juli 2023. De Omgevingswet vraagt van gemeenten een afweging te maken hoe en welke archeologische waarden te beschermen. Een en ander zal uiteindelijk vorm krijgen in het Omgevingsplan. Met deze aanpassing sorteert de gemeente Nijmegen alvast voor op die wetgeving.

Tot slot hebben we sinds 2014 ervaring met het huidige facetbestemmingsplan Archeologie. Daaruit blijkt dat sommige formuleringen niet altijd even duidelijk zijn of dat er een omissie in de regeling zit. Deze zaken zijn met voorliggende facetbeheersverordening aangepast. Te denken valt aan het verduidelijken van wat wordt verstaan onder "normaal onderhoud", het onderkelderen onderzoeksplichtig maken en het gelijkstellen van het aanleggen van een zwembad met het bouwen van een bijbehorend bouwwerk.

Met de nu voorliggende facetbeheersverordening Archeologie is de gemeente in staat op een passende en effectieve wijze zorg te dragen voor het kostbare Nijmeegse bodemarchief.

1.2 Werking van de facetbeheersverordening Archeologie 2023

In een beheersverordening wordt gedetailleerd vastgelegd wat de functie van de grond is. De beheersverordening is juridisch bindend en daardoor een zeer geschikt instrument om archeologische waarden te beschermen. In een facetbeheersverordening wordt één (of enkele) onderwerp geregeld, waarbij ook de andere beheersverordeningen nog blijven gelden. De facetbeheersverordening, ook wel parapluplan genoemd, is als het ware een paraplu over de andere beheersverordeningen heen. In deze facetbeheersverordening worden de archeologische waarden geregeld. Hiervoor zijn dubbelbestemmingen of een gebiedsaanduiding opgenomen. De dubbelbestemming geldt boven de (enkelvoudige) bestemming/functie van de gronden. Deze facetbeheersverordening heeft alleen betrekking op de bescherming van archeologische waarden. De (enkelvoudige) bestemming/functie en andere dubbelbestemmingen zijn geregeld in de 'onderliggende' beheersverordeningen. De facetbeheersverordening Archeologie 2023 heeft betrekking op de gebieden waar nu ook al een beheersverordening geldt. Grof gezegd is dat een groot gebied in Brabantse Poort, enkele kleine gebieden in Vossenpels en enkele kleine gebieden in De Grift. Het facetbestemmingsplan en de facetbeheersverordening bedekken tezamen het gehele grondgebied van de gemeente Nijmegen.

1.3 Doel

Met het opstellen van het nieuwe toetsingskader voor archeologie in de vorm van een facetbeheersverordening is de regeling geactualiseerd naar de laatste inzichten om zo de archeologische waarden blijvend goed te beschermen en is er sprake van een eenduidige regeling voor de hele gemeente Nijmegen. De voorliggende beheersverordening vormt het juridisch toetsingskader voor de bescherming van de archeologische waarden binnen dit plangebied.

1.4 Leeswijzer

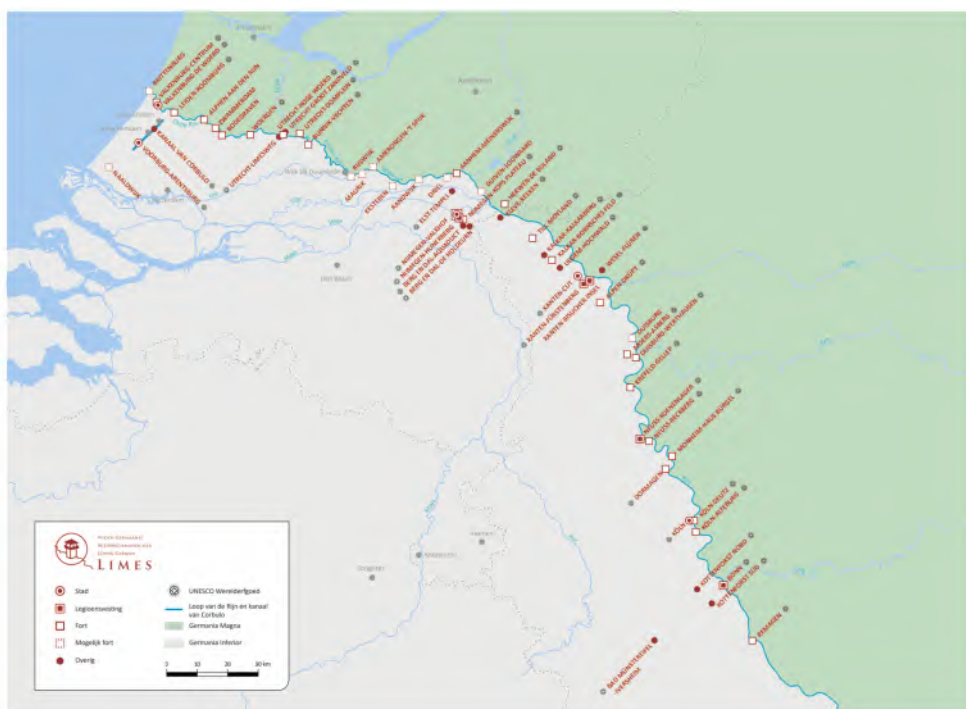
Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het beleidskader. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de planologische regeling beschreven. In hoofdstuk 4 komt de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Werelderfgoed

In 1972 heeft UNESCO het Werelderfgoedverdrag opgesteld. Het Werelderfgoedcomité van UNESCO stelt een Werelderfgoedlijst samen. Deze lijst bevat erfgoed van uitzonderlijke en universele waarde. Sinds 1992 behoort Nederland tot de 195 landen die het verdrag hebben ondertekend.

Op 27 juli heeft het Werelderfgoedcomité de Neder-Germaanse Limes op de Werelderfgoedlijst geplaatst. De Neder-Germaanse Limes is de grens van het Romeinse Rijk in de Romeinse provincie Neder-Germanië.

Afbeelding 1: Neder-Germaanse Limes (bron: www.limeswerelderfgoed.nl/)

Zo'n tweeduizend jaar geleden beschermde de limes het Rijk eeuwenlang tegen invallen van Germaanse stammen. Langs deze grens kan men daarom veel Romeinse sporen aantreffen zoals resten van forten, legioensbases en wachttorens. De Neder-Germaanse Limes maakt deel uit van de veel grotere grens van het Romeinse Rijk in Europa en Noord-Afrika, die al gedeeltelijk op de Werelderfgoedlijst staat. Juist het Nederlandse deel laat zien hoe innovatief de Romeinse militairen waren en welke maatregelen ze namen om te reageren op het grillige rivierenlandschap. De resten hiervan zijn uitstekend bewaard gebleven in de natte bodem. Een deel van deze Neder-Germaanse Limes ligt op het grondgebied van de gemeente Nijmegen.

De opname op de Werelderfgoedlijst verplicht de gemeente tot het adequaat beschermen van dit Werelderfgoed. Onderhavige facetbeheersverordening voorziet in de bescherming van deze waarden.

2.2 Europees beleid en regelgeving

Verdrag van Malta

Op 16 april 1992 ondertekenden twintig Europese lidstaten, waaronder Nederland, het verdrag van Malta of zoals het officieel heet "het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed (herzien)". Het verdrag is in 1998 middels een goedkeuringswet bekrachtigd en is op 1 september 2007 door middel van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd.

Het in Malta ondertekende verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Hierbij gelden o.a. de volgende uitgangspunten:

- de archeologische waarden dienen zoveel mogelijk in de bodem te worden bewaard;
- bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in een vroeg stadium rekening gehouden te worden met archeologische waarden;
- initiatiefnemers die het bodemarchief verstoren betalen de kosten van het archeologisch onderzoek.

De uitgangspunten van het Verdrag van Malta zijn in diverse gemeentelijke beleidsdocumenten verwerkt. Onderhavige beheersverordening verankert de uitgangspunten (van het Verdrag van Malta) uit deze gemeentelijke beleidsdocumenten op een juridisch bindende wijze.

2.3 Rijksbeleid

Op dit moment is wetgeving over het aspect archeologie opgenomen in 2007 herziene Monumentenwet 1988 en in de Erfgoedwet (vastgesteld op 1 juli 2016). Hierin zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta verwerkt.

In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. De Monumentenwet bevat regels ten aanzien van de omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving.

Volgens deze wetgeving ligt de zorgplicht voor het archeologisch erfgoed grotendeels bij de gemeenten. Wanneer een gemeente een beheersverordening opstelt, moet rekening worden gehouden met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische en archeologische (verwachtings)waarden. Deze (verwachtings)waarden worden dus uitdrukkelijk meegewogen bij het vaststellen van beheersverordeningen.

2.3.1 Wet op de archeologische monumentenzorg, Monumentenwet 1988 en specifieke ruimtelijke ordeningswet- en regelgeving

De uitgangspunten van het Verdrag van Malta zijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in onder andere de (voormalige) Monumentenwet 1988 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz, 1-9-2007). Op basis van de Monumentenwet 1988 moet de gemeenteraad bij de vaststelling van een beheersverordening rekening houden met de in de grond aanwezige en te verwachten archeologische monumenten (artikel 38a). In het belang van de archeologische monumentenzorg kan voor een aanlegactiviteit of een bouwactiviteit een omgevingsvergunning verplicht worden gesteld (artikel 39 en 40).

Op grond van de Wabo (artikel 2.22 lid 3 onder d) kunnen aan een omgevingsvergunning voor het bouwen, aanleggen, afwijken van de beheersverordening of slopen van een bouwwerk in

een beschermd stads-of dorpsgezicht, in het belang van de archeologische monumentenzorg voorschriften worden verbonden. Inhoudelijk wordt deze zorg voor de archeologische monumentenzorg geregeld door artikel 5.2 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor). Op grond van dit artikel kunnen onder andere de navolgende voorschriften aan een omgevingsvergunning worden verbonden, inhoudende een verplichting:

- tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
- tot het verrichten van een opgraving als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of
- de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties.

2.3.2 Erfgoedwet (1 juli 2016)

Met het in werking treden van de Erfgoedwet op 1-7-2016 is de Monumentenwet 1988 grotendeels vervallen. Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de hoofdstukken II, paragrafen 2 en 3, IV, V, paragrafen 1 en 9, en VI van de Monumentenwet 1988, zoals die luiden voor inwerkingtreding van deze wet, nog van toepassing. Hoofdstuk V regelt de archeologische monumentenzorg.

Van toepassing blijven de artikelen uit de Monumentenwet 1988 die betrekking hebben op: vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten (a), verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie (b) en bescherming van stads- en dorpsgezichten (c). Deze artikelen, die betrekking hebben op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving, gaan straks over naar de Omgevingswet.

Specifieke regels voor archeologie staan beschreven in hoofdstuk V van de Erfgoedwet. De meest ingrijpende wijziging ten opzichte van de Monumentenwet 1988 is de vervanging van een opgravingsvergunning door een opgravingscertificaat. Aan de taak van gemeenten omtrent hun rol om bij het vaststellen van beheersverordeningen rekening te houden met archeologische waarden en verwachtingen is er met de Erfgoedwet niets veranderd.

Meldingsplicht art. 5.10 en 5.11 Erfgoedwet

Archeologische vondsten dan wel waarnemingen gedaan bij niet-archeologisch onderzoek moeten gemeld worden op basis van de artikelen 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet. Dit soort vondsten of waarnemingen wordt aangeduid als toevalsvondst.

Om het documenteren van toevalsvondsten en waarnemingen mogelijk te maken, verdient het de aanbeveling de volgende standaardtekst bij de vergunningverlening op te nemen, die refereert aan de wettelijke meldingsplicht van archeologische waarden (ex artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet):

- Degene die anders dan bij het verrichten van opgravingen een vondst doet waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een archeologische vondst betreft, meldt dit zo spoedig mogelijk bij Onze minister (artikel 5.10).
- Degene die bij het opsporen van archeologische monumenten, zonder het verrichten van een opgraving, waarnemingen doet, waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat die waarnemingen van belang zijn voor de archeologische monumentenzorg, meldt die waarnemingen zo spoedig mogelijk bij Onze minister (artikel 5.11). Deze melding kan in de praktijk worden gedaan bij het bevoegd gezag archeologie van de gemeente Nijmegen.

Onderhavige beheersverordening voorziet in de bescherming van archeologische waarden

conform de uitgangspunten van de Erfgoedwet.

2.3.3 Omgevingswet (verwachte inwerkingtreding 1 juli 2023)

Vanaf de inwerkingtreding, voorzien op 1 juli 2023, is de Omgevingswet het wettelijke kader voor de archeologische monumentenzorg als het gaat om de besluitvorming ten aanzien van de fysieke leefomgeving, te weten de vergunningverlening en de integratie in de planvorming. Het certificeringsstelsel en het aanwijzen van archeologische rijksmonumenten blijven geregeld in de Erfgoedwet.

Beschermende bepalingen ten aanzien van het bodemarchief uit de Monumentenwet 1988 en het Besluit Omgevingsrecht zijn ook weer opgenomen in de Omgevingswet. Zo moet in een omgevingsplan rekening gehouden worden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. Dit is bepaald in artikel 5.130 lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Ook onder de Omgevingswet kunnen gemeenten voorschriften verbinden aan de omgevingsvergunning ter bescherming van de archeologie (zie artikel 5.130 lid 3, Bkl) en hebben gemeenten de mogelijkheid een oppervlaktevrijstellingsgrens vast te stellen bij welke omvang van een bodemverstoring archeologisch onderzoek wel of niet verplicht is. Deze mogelijkheid is vastgelegd in lid 4 en 5 van artikel 5.130 van het Bkl. In principe hebben gemeenten onder de Omgevingswet dezelfde mogelijkheden hun bodemarchief te beschermen als onder de Monumentenwet 1988.

Anno 2023 wordt de vergunning voor de verstoring van een archeologisch rijksmonument nog geregeld in de Monumentenwet en geeft de Minister van OCW die af. Onder de Omgevingswet is B&W het bevoegd gezag, maar houdt de Minister van OCW wel een adviesrol met instemmingsrecht bij de verlening van een vergunning. Dit betreft een bindend advies. Een gemeente kan hiervan niet afwijken.

Voor het vervangen van bestemmingsplannen en beheersverordeningen tot uiteindelijk één Omgevingsplan krijgen gemeenten acht jaar de tijd. Bij een inwerkingtreding van 2023 dienen uiterlijk voor 2030 alle bestemmingsplannen en beheersverordeningen te zijn vervangen. Naar verwachting zullen veel gemeenten hun bestaande beschermingsbepalingen opnemen in een Omgevingsplan. Echter, inspraak en participatie van bewoners en bedrijven kan leiden tot andere beschermingsbepalingen.

2.3.4 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van kracht geworden. De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en loopt vooruit op de inwerkingtreding van die wet. Vanwege het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de NOVI uit als structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze structuurvisie gelden als de Nationale Omgevingsvisie, zoals in de nieuwe Omgevingswet bedoeld. De NOVI bevat de hoofdzaken van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Uit de Omgevingswet volgt dat al het strategische beleid uit de bestaande beleidsdocumenten, met en zonder wettelijke grondslag én het nieuwe strategische beleid op het beleidsterrein van de fysieke leefomgeving worden opgenomen in de NOVI.

De NOVI benoemt het nationale belang om cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang te behouden en versterken. Dit uit zich in bescherming van waardevolle, open en kwetsbare landschappen en bebouwde gebieden, uitgaand van hun kernkwaliteiten. Bij (stedelijke) groei, verdichting, transformatie of krimp moet rekening worden gehouden met unieke landschappelijke structuren en objecten, cultuurlandschappen (of onderdelen daarvan), archeologische monumenten, gebouwde of aangelegde monumenten,

beschermde stads- en dorpsgezichten en (genomineerde) werelderfgoederen en wederopbouwgebieden van nationaal belang. De opgave is cultureel erfgoed en (inter)nationale unieke landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten te ontwikkelen, te behouden, te versterken en te benutten bij gebiedsontwikkeling en transformatie.

Onderhavige beheersverordening voorziet in de bescherming van archeologische waarden conform de uitgangspunten van de Nationale Omgevingsvisie.

2.3.5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Besluit omgevingsrecht (Bor)

Op grond van de Wabo (artikel 2.22 lid 3 onder d) kunnen aan een omgevingsvergunning voor het bouwen, aanleggen, afwijken van de beheersverordening, of slopen van een bouwwerk in een beschermd stads-of dorpsgezicht, in het belang van de archeologische monumentenzorg voorschriften worden verbonden. Inhoudelijk wordt deze zorg voor de archeologische monumentenzorg geregeld door artikel 5.2 van het Bor. Op grond van dit artikel kunnen de navolgende voorschriften aan een omgevingsvergunning worden verbonden, inhoudende een verplichting:

- tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
- tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
- de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties.

In Bijlage II van het Bor (artikel 2 en 3) worden de mogelijkheden van (omgevings)vergunningvrij bouwen geregeld. Indien een bouwwerk vergunningvrij kan worden opgericht, kunnen hieraan in beginsel geen voorschriften worden gesteld met betrekking tot de bescherming van archeologische waarden. Een uitzondering hierop is opgenomen voor zover voor het bouwwerk waarop de activiteit betrekking heeft krachtens de beheersverordening regels gelden die in het belang van de archeologische monumentenzorg zijn gesteld, tenzij de oppervlakte van het bouwwerk minder dan 50 m² bedraagt (artikel 5, lid 4).

Door middel van een bebouwingspercentage dat stapsgewijs afneemt, naar mate het achtererfgebied groter is, wordt de maximale bebouwde oppervlakte bepaald van vergunningvrije bouwwerken. Daarbij worden de al aanwezige gebouwen van die oppervlakte afgetrokken. Het maakt daarbij niet uit of die bouwwerken met of zonder vergunning zijn gebouwd. Maximaal mag 150 m² vergunningvrij in het bij het oorspronkelijke hoofdgebouw behorende achtererfgebied gebouwd worden.

Onderhavige beheersverordening voorziet in de bescherming van archeologische waarden conform de uitgangspunten van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bijhorende Besluit omgevingsrecht.

2.4 Provinciaal beleid

2.4.1 Wettelijke taken op het terrein van archeologie

Op basis van de Erfgoedwet dient de provincie Gelderland een depot in stand te houden voor vondsten waarvan zij eigenaar is (art. 5.8 Erfgoedwet in stand houden depots). Dat is het geval voor alle vondsten binnen de provincie Gelderland met uitzondering van vondsten die zijn aangetroffen bij onderzoek in gemeenten met een gemeentelijk archeologisch depot, zoals de gemeente Nijmegen.

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag bij de afgifte van ontgrondingsvergunningen, het opstellen van provinciale inpassingsplannen en het doorlopen van MER-trajecten. De provincie heeft, indien zij bevoegd gezag is en daarmee de vergunningverlenende partij betreft, de wettelijke verplichting om het archeologisch aspect mee te nemen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

In de vergunning voor het ontgronden kunnen Gedeputeerde Staten voorschrijven dat :

- a. technische maatregelen moeten worden getroffen waarmee archeologische monumenten in situ (zijnde ter plaatse van aantreffen, in de bodem) worden behouden (bijvoorbeeld diepte en locatie van ontgronding);
- b. opgravingen moeten worden uitgevoerd, en/of
- c. de ontgronding moet worden begeleid door een archeoloog.

2.4.2 Provinciale Omgevingsvisie: Gaaf Gelderland (2018)

Op basis van de Omgevingswet dient elke provincie een Omgevingsvisie op te stellen. Een (provinciale) omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie van een bestuursorgaan voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied. De omgevingsvisie van Gelderland, 'Gaaf Gelderland' vastgesteld door Provinciale Staten op 19 december 2018, bevat thematische visie-schetsen, waarbij cultuurhistorie wordt gebruikt als geschiedkundige verwijzing naar het rijke verleden van Gelderland. Cultuurhistorie, erfgoed en/of (historisch) landschap worden niet met een specifieke schets opgenomen in deze visie. Het spreekt voor zich dat erfgoed en historische landschappen, en daarmee indirect ook hun bescherming, wel onderdeel vormen van enkele visie-schetsen zoals een aantrekkelijk woon- en leefklimaat maar bijvoorbeeld ook biodiversiteit en energietransitie.

2.4.3 Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening Gelderland is één van de instrumenten waarmee uitvoering wordt gegeven aan de ambities uit de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Het beleid van de provincie is gericht op zowel het beschermen als het duurzaam benutten van de fysieke leefomgeving.

De verordening bevat instructieregels voor de provincie zelf, voor gemeentebesturen en voor besturen van waterschappen. Op 15 december 2021 stelden Provinciale Staten een nieuwe omgevingsverordening vast.

De verordening bevat ook instructieregels ten aanzien van de omgang met erfgoed. Van belang voor de gemeente Nijmegen zijn in het bijzonder de instructieregels ten aanzien van de Limes. De verordening stelt dat voor zover een Omgevingsplan van toepassing is op locaties binnen de Limes en de bijbehorende bufferzone, er in het (toekomstige) Omgevingsplan regels gesteld dienen te worden in het belang van de instandhouding en versterking van de kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten van de Limes zijn opgenomen in een aparte bijlage bij de verordening.

Onderhavige beheersverordening voorziet in de bescherming van archeologische waarden conform de uitgangspunten van de Omgevingsverordening. De Limes heeft met voorliggende beheersverordening een zorgvuldige bescherming gekregen, voor zover de Limes binnen dit plangebied is gelegen.

2.5 Gemeentelijk beleid

2.5.1 Vigerend beleid

Omgevingsvisie 'Nijmegen Stad in Beweging'

Op 28 oktober 2020 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie 'Nijmegen Stad in beweging Omgevingsvisie 2020 - 2040' vastgesteld. Voor het aspect archeologie is vooral de opgave 'Aantrekkelijke stad' van belang. Nijmegen hecht belang aan het behoud van de eigen sterke identiteit als stad met historie en wil deze versterken. Het archeologische erfgoed van de stad speelt hierbij een belangrijke rol. In de Omgevingsvisie hebben we met betrekking tot archeologie de ambitie benoemd om het cultureel erfgoed niet alleen te beschermen en in stand houden, maar ook te versterken, ontwikkelen en benutten. Daarnaast willen we ons Limes werelderfgoed beter in beeld brengen.

Erfgoedstrategie

Op 23 september 2020 stelde de gemeente Nijmegen de 'Erfgoedstrategie Nijmegen 2020' vast. Archeologie is een integraal onderdeel van het erfgoedbeleid en daarom ook opgenomen in de Erfgoedstrategie. De Erfgoedstrategie legt het accent op bescherming en instandhouding, en op kennis en inspiratie. De gemeente Nijmegen wil de identiteit en eigenheid van de stad zo veel mogelijk behouden en versterken. Cultureel erfgoed draagt hier in grote mate aan bij, of het nu gaat om een gebiedsontwikkeling zoals bijvoorbeeld het Waalfront of het Valkhofkwartier of om het beleefbaar maken van het UNESCO Werelderfgoed van de Limes. Het laat zien dat de geschiedenis leeft in Nijmegen.

We zetten in op een drietal opgaven:

- Een betere instandhouding en bescherming van ons erfgoed
- Een krachtiger publieksbereik
- Profileren als oudste stad in het algemeen en het beleefbaar maken van de Romeinse Limes in het bijzonder

Nota Cultureel Erfgoed

Het gemeentelijk erfgoedbeleid is vastgelegd in de Nota Cultureel Erfgoed (vastgesteld 15 mei 2013).

Deze nota beschrijft op welke manier erfgoed kan bijdragen aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de identiteit van de stad te behouden en te versterken. Hiervoor worden drie strategieën ingezet: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, kennis & inspiratie en bescherming & instandhouding.

De strategie duurzame ruimtelijke ontwikkeling heeft betrekking op een toekomstbestendige stad, waar erfgoed ingezet wordt om bij ruimtelijke ontwikkelingen de eigen identiteit te

behouden of te versterken. De verplichtingen vanuit het Besluit ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende beleidsvrijheid die we als gemeente hebben, zetten we in om deze ambitie te kunnen realiseren. Erfgoed is namelijk een factor die mede kwaliteit geeft aan de ruimte en daarmee ruimtelijke ontwikkelingen kan verrijken. De cultuurhistorische elementen die onderdeel zijn van de identiteit van de stad kunnen we niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we onze stad beleven, inrichten en gebruiken.

2.5.2 De geactualiseerde archeologische beleidskaart (ABK)

Een betere bescherming van het bodemarchief en het tijdig meewegen van de archeologische belangen vraagt om een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief. Om deze reden hanteert de gemeente Nijmegen een archeologische beleidskaart, waarop de archeologische vindplaatsen en zones en hun waardering zijn aangegeven.

De vorige beleidskaart dateert uit 2011. Sinds die tijd is er veel archeologisch onderzoek uitgevoerd en is een gedeelte van oud onderzoek uitgewerkt. Dit heeft geleid tot nieuwe inzichten op basis waarvan een geactualiseerde beleidskaart is opgesteld. Zo is er een archeologische inventarisatie gemaakt van de nader onderzochte vindplaatsen en nog te onderzoeken vindplaatsen binnen een aantal ontwikkelgebieden in de Waalsprong (Nijmegen Noord). De uitkomsten van dit inventariserend onderzoek plus de resultaten van sindsdien uitgevoerd onderzoek zijn verwerkt op de nieuwe archeologische beleidskaart.

Onderstaand is de actuele beleidskaart opgenomen.

fasen van de ontwikkelingen van nederzettingen en grondgebruik in het landelijk gebied rondom de stad meer aandacht te schenken.

Dit heeft ertoe geleid dat een aantal terreinen op de kaart een andere (hogere) waardering heeft gekregen of is vrijgegeven.

De geactualiseerde archeologische beleidskaart kent een verfijndere waarderingssystematiek dan de tot nu toe in gebruik zijnde kaart. De bestaande categorie met onbekende/lage verwachting is vervallen in de geactualiseerde beleidskaart. Ten behoeve van de gebieden met een aantoonbare middelhoge verwachting is een extra categorie toegevoegd met een daaraan verbonden oppervlaktevrijstellingsgrens van 500 m². De overige gebieden behouden hun lage verwachtingswaarde met een oppervlaktevrijstellingsgrens van 2.500 m². Zo wordt recht gedaan aan de mogelijke archeologische waarden van deze gebieden. Daarnaast zijn op de nieuwe kaart ook de UNESCO Werelderfgoed-terreinen opgenomen, inclusief een daarbij behorende bufferzone en worden bewaarde en behoudenswaardige vindplaatsen op de beleidskaart aangeduid.

Sinds het vorige facetbestemmingsplan heeft in een aantal gebieden het uitgevoerde archeologische onderzoek ertoe geleid dat er inzicht is verkregen in de diepteligging van archeologische waarden. Bij bestemmingsplanactualisaties zijn de voorkomende archeologische waarden beschermd door in het betreffende bestemmingsplan de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie maatwerk' op te nemen met een daaraan verbonden N.A.P. maat waaronder archeologisch onderzoek kan worden gevraagd. Voor deze gebieden gelden afwijkende vrijstellingsgrenzen wanneer beoogd wordt om de bodem beneden de aangegeven N.A.P. maat te roeren. In de voorliggende facetbeheersverordening komt deze dubbelbestemming niet voor.

De nieuwe waarderingssystematiek heeft geleid tot een kaart met negen verschillende beleidscategorieën, die met kleuren op de kaart worden weergegeven. Voor iedere afzonderlijke categorie wordt weergegeven of en vanaf welke ondergrens archeologisch onderzoek verplicht is. De kleurstelling is afgestemd op wat voor archeologische beleidskaarten in den lande gebruikelijk is.

2.5.3 Vrijstellingsgrenzen en categorieën

Op de nu voorgestelde beleidskaart wordt het bodemarchief van Nijmegen onderverdeeld in verschillende categorieën. Deze worden op de verbeelding aangeduid als verschillende gebieden met een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1, 2, 3 etc.'. Net zoals in het facetbestemmingsplan archeologie uit 2014 worden ook in dit plan vrijstellingsgrenzen opgenomen. Met de nu gekozen rangschikking van verschillende categorieën en de daarbij gekozen vrijstellingsgrenzen wordt meer aangesloten bij een landelijke aanpak. Deze aanpak bestaat uit het strenger beschermen van gekende archeologische monumenten zoals bijvoorbeeld de Neder-Germaanse Limes en vastgestelde archeologische vindplaatsen en het, daar waar mogelijk en wenselijk, minder streng beschermen van gronden met een archeologische verwachting. Tevens hanteerde de gemeente Nijmegen tot op heden een oplopende (in plaats van een gebruikelijke aflopende) nummering, dus van een minder zware bescherming naar de zwaarste bescherming. Met dit nieuwe archeologische toetsingskader is dit aangepast. In tabel 3 is deze omzetting overzichtelijk weergegeven.

Ten opzichte van de vorige beleidskaart archeologie is voor een deel van de Nijmeegse terreinen een herwaardering uitgevoerd. Deze herwaardering is gebaseerd op de kennis en deskundigheid die sinds 2014 is opgedaan. Hierdoor zijn delen van Nijmegen lager ingeschaald, maar er zijn ook delen die een hogere waardering (inschaling) gekregen hebben. Onderstaand is een overzicht opgenomen met een toelichting op de gebieden en de bijbehorende vrijstellingsgrenzen.

De vrijstellingsgrenzen betreffen de mogelijkheid om tot een bepaalde oppervlakte per bouwperceel zonder archeologisch onderzoek te kunnen bouwen. Hiermee wordt bedoeld dat per bouwperceel de al bestaande bouwwerken bij elkaar worden opgeteld. Dit betekent dat de bebouwde oppervlakte van de reeds gerealiseerde aan- en uitbouwen en bijgebouwen, maar ook van openlucht zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers wordt opgeteld. Dat wat nog aan oppervlakte resteert tot aan de betreffende vrijstellingsgrens kan zonder archeologisch onderzoek worden gebouwd. De zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers zijn in het nieuwe archeologische toetsingskader aan deze bebouwde oppervlakte toegevoegd. Vanuit archeologisch oogpunt is de bodemingreep relevant; een onderscheid naar type bouwwerk is dan niet aan de orde.

In de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden werd in het vigerende facetbestemmingsplan niet betrokken wat er in het verleden al aan bodemingrepen op het bouwperceel had plaatsgevonden. Om dit gelijk te trekken met de bouwregels worden nu bij de opgenomen oppervlaktevrijstellingsgrens de reeds gerealiseerde bouwwerken (gelijk aan de bouwregels) betrokken.

Tabel 3. Concordantietabel met de dubbelbestemming Waarde – Archeologie in het oude facetbestemmingsplan versus de nieuwe facetbeheersverordening

Categorie volgens nieuwe ABK	Waarde in huidig facetbp Archeologie	ondergrenzen in huidig facetbp Archeologie	Waarde in nieuw facetbv Archeologie	ondergrenzen in nieuw facetbv Archeologie
Archeologisch Rijksmonument	WRA 4	Nvt	Wetgevingszone – Waarde Archeologisch rijksmonument (<i>niet van toepassing in beheersverordening</i>)	-
Werelderfgoed kernzone (niet rijksmonument)	-	-	WRA 1	0 cm / 0 m ²
Gebied met vastgestelde waarde	-	-	WRA 1	0 cm / 0 m ²
Werelderfgoed bufferzone	-	-	WRA 2	30 cm / 50 m ²
gebied van (zeer) grote archeologische waarde	WRA 3	30 cm / 50 m ²	WRA 2	30 cm / 50 m ²
gebied met een hoge archeologische verwachting	WRA 2	30 cm / 100 m ²	WRA 3	30 cm / 100 m ²
gebied met een middelhoge archeologische verwachting	WRA 1	30 cm / 2.500 m ²	WRA 4	30 cm / 500 m ²
gebied met een lage archeologische verwachting	WRA 1	30 cm / 2.500 m ²	WRA 5	30 cm / 2.500 m ²

Gebied van (zeer) grote archeologische waarde met specifieke dieptevrijstelling	-	-	WRA Maatwerk	Afhankelijk van het betreffende BP (niet van toepassing in beheersverordening)
gebied zonder waarde/verwachting of vrijgegeven	WRA 0	Geen	-	-

2.5.3.1 Categorie 1: Archeologische Rijksmonumenten

De terreinen met de meeste bescherming (categorie 1) betreffen de op het grondgebied van Nijmegen aanwezige (en (tabel 2 en afbeelding 1) en de kernzone van het UNESCO-werelderfgoed (categorie 2, zie hierna). Nijmegen kent acht archeologische rijksmonumenten. De archeologische rijksmonumenten krijgen in het nieuwe archeologische toetsingskader geen dubbelbestemming, maar een gebiedsaanduiding 'wetgevingzone - waarde archeologisch rijksmonument'. Dit omdat deze gronden reeds zijn beschermd op basis van hogere wetgeving, namelijk de Erfgoedwet. Voor wat betreft een voorgenomen verstoring van de archeologische rijksmonumenten is niet de gemeente Nijmegen het bevoegd gezag, maar de Minister van OCW, i.c. de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Onder de Omgevingswet wordt de gemeente het bevoegd gezag.

NB: komt niet voor binnen het plangebied van deze facetbeheersverordening

Tabel 2. Overzicht van de archeologische rijksmonumenten binnen de gemeente Nijmegen

Monumentnummer	Beschrijving
45809	Kops Plateau: terrein met sporen van bewoning uit de Prehistorie en de Romeinse Tijd.
45810	Kleine Kopse Hof: terrein met overblijfselen van een grafveld uit de 1 ^e eeuw na Chr.
45811	Hunerberg, Museum Kamstraat/ Ubbergseveldweg: terrein met overblijfselen van militaire versterkingen t.b.v. legioenen
395952	Twee terreinen: Valkhof (A) en Hunnerpark (B) met sporen van bewoning (burgerlijk en militair) uit de Romeinse Tijd, sporen van bewoning en begraving uit de Vroege en Late Middeleeuwen en de resten van een burcht uit de Late Middeleeuwen.
397576	Terrein met resten van de Romeinse stad Ulpia Noviomagus
511804	Zuiderveld-West: Terrein met restanten van bewoning uit het Mesolithicum, Neolithicum en IJzertijd
515197	Zuiderveld-Oost: Terrein met nederzettingsresten uit het Mesolithicum en Neolithicum
531084	Mariënboom: Terrein met de resten van een aquaduct uit de Romeinse Tijd

Afbeelding 3: Archeologische rijksmonumenten

Op 27 juli heeft het Werelderfgoedcomité de Neder-Germaanse Limes op de Werelderfgoedlijst geplaatst. Het UNESCO-Werelderfgoedgebied bestaat uit een kernzone (categorie 2) en een bufferzone (categorie 4, zie hierna). Afbeelding 2 beeldt de begrenzing van kernzone en bufferzone af.

2.5.3.2 Categorie 2: UNESCO Werelderfgoed - kernzone

Een aantal archeologische rijksmonumenten ligt binnen het gebied dat als kernzone is beschermd met de UNESCO-Werelderfgoedstatus. Hiervoor geldt hetgeen beschreven is onder categorie 1. Voor wat betreft de terreinen met UNESCO-Werelderfgoedstatus die niet als rijksmonument aangewezen zijn, is de gemeente Nijmegen het bevoegd gezag. Deze gronden kennen een omgevingsvergunningplicht voor bouwen en aanleggen vanwege hun uitzonderlijke betekenis voor de archeologie en de samenleving. Dit betekent dat elke bodemingreep - ongeacht oppervlak of diepte - in deze gebieden vergunningplichtig is. Aan de hand van de planvorming wordt bepaald op welke wijze het Werelderfgoed in stand kan worden gehouden. Hiervoor kan archeologisch onderzoek nodig zijn, waarbij de stappen van de AMZ-cyclus worden doorlopen.

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1.

Afbeelding 4: UNESCO-Werelderfgoed: in rood is de kernzone weergegeven, in blauw de bufferzone

2.5.3.3 Categorie 3: gebieden met vastgestelde archeologische waarde

Binnen de gemeente Nijmegen wordt conform de regelgeving en de AMZ-cyclus veelvuldig archeologisch onderzoek verricht. Op diverse plekken binnen de gemeente resulteert dit onderzoek in het vaststellen van een waardevolle en behoudenswaardige vindplaats. Waar mogelijk worden deze vindplaatsen in situ (zijnde ter plaatse van aantreffen, in de bodem) behouden.

Gebieden waar onderzoek een waardevolle en behoudenswaardige vindplaats heeft aangetoond, zijn op de beleidskaart aangemerkt als een gebied van categorie 3: gebied van vastgestelde waarde. Deze gebieden kennen een omgevingsvergunningplicht voor bouwen en aanleggen vanwege hun bijzondere betekenis voor de archeologie. Dit betekent dat elke bodemingreep - ongeacht oppervlak of diepte - in deze gebieden vergunningplichtig is. Aan de hand van de planvorming wordt bepaald op welke wijze de waardevolle en behoudenswaardige vindplaats in stand kan worden gehouden.

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1.

2.5.3.4 Categorie 4: UNESCO Werelderfgoed - bufferzone

Categorie 4 betreft terreinen in een zone rondom de kernzone van het aangewezen Werelderfgoedgebied. Deze zone kent een verhoogde verwachting voor archeologische resten, maar is tot op heden nog niet gewaardeerd. Voor deze zone geldt er een oppervlaktevrijstellingsgrens van 50 m² en een dieptevrijstelling van 30 cm -mv (maaiveld). Bodemingrepen die deze vrijstellingsgrenzen overschrijden, zijn vergunningplichtig.

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2.

2.5.3.5 Categorie 5: AMK-terreinen en gemeentelijke archeologische terreinen

Categorie 5 betreft terreinen waarvan de archeologische waarden reeds tot op zekere hoogte bekend zijn. Dit zijn enerzijds terreinen die door Rijk en Provincie zijn aangemerkt als belangrijke archeologische terreinen waarvan is vastgesteld dat er archeologische sporen en/of vondsten aanwezig zijn. Ze staan vermeld op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK). Nijmegen telt een flink aantal AMK-terreinen. In omschrijvingen variëren deze terreinen van een terrein met archeologische waarde tot en met een terrein met zeer hoge archeologische waarde. Gegeven de aanwezige archeologische sporen en/of vondsten op deze terreinen dienen ook deze terreinen goed beschermd te worden.

Dit geldt ook voor de gemeentelijke terreinen waarvan de hoge archeologische verwachting reeds is aangetoond maar die nog niet volledig zijn gewaardeerd.

Voor al de hier genoemde terreinen geldt er een oppervlaktevrijstellingsgrens van 50 m² en een diepte vrijstelling van 30 cm -mv (maaiveld). Bodemingrepen van meer dan 50 m² en die dieper reiken dan 30 cm -mv (maaiveld) zijn op deze gronden vergunningplichtig.

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2.

2.5.3.6 Categorie 6: hoge archeologische verwachting

Naast gebieden met bekende archeologische waarden, zijn er ook gronden waarvan (nog) niet is vastgesteld of er daadwerkelijk archeologische sporen en/of vondsten aanwezig zijn, maar waarvan deze wel worden verwacht of kunnen worden verwacht. Deze terreinen worden omschreven als terreinen met een archeologische verwachting.

Daar waar deze verwachting groot is, zijn de terreinen aangeduid als terreinen met een 'hoge archeologische verwachting' (categorie 6). Of deze verwachting ook terecht is, dient uit (voor)onderzoek te blijken. Voor gronden met deze aanduiding geldt een oppervlaktevrijstellingsgrens van 100 m² en een dieptevrijstelling van 30 cm -mv (maaiveld).

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 3.

2.5.3.7 Categorie 7: middelhoge archeologische verwachting

De kans op het aantreffen van archeologische sporen en vondsten voor gebieden die zijn omschreven als gebieden met een 'middelhoge archeologische verwachting' (categorie 7) is kleiner dan ter plaatse van de gronden met een 'hoge archeologische verwachting'. Om deze reden kan voor deze gronden een iets ruimere oppervlaktevrijstellingsgrens gelden, overigens alleen wat betreft het oppervlak. Voor gronden met deze aanduiding geldt een oppervlaktevrijstellingsgrens van 500 m² en een dieptevrijstelling van 30 cm -mv (maaiveld).

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 4.

2.5.3.8 Categorie 8: lage archeologische verwachting

Tenslotte kent het grondgebied van de gemeente Nijmegen ook nog delen waar de kans op het aantreffen van archeologische sporen en/of vondsten 'laag' moet worden ingeschat (categorie 8). Gronden met deze aanduiding krijgen van de gemeente Nijmegen een oppervlaktevrijstellingsgrens van 2.500 m² en een dieptevrijstelling van 30 cm -mv (maaiveld).

Voor deze gronden geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 5.

2.5.3.9 Categorie 9: geen archeologische waarde of verwachting

De laatste categorie op de beleidskaart (categorie 9) betreft gronden zonder archeologische waarde of verwachting. Dit zijn terreinen die bijvoorbeeld volledig opgegraven zijn, dan wel waarvan aangetoond is dat deze dermate verstoord zijn dat geen archeologische vindplaatsen of informatie verwacht kan worden.

Voor deze gronden is geen dubbelbestemming archeologie opgenomen. Er geldt voor deze gronden geen onderzoeksverplichting (meer).

2.5.4 AMZ-cyclus

De AMZ-cyclus is een vaste procedure binnen de archeologische monumentenzorg (AMZ) in Nederland. De cyclus is verankerd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie als een verplicht werkproces voor archeologen. De cyclus omvat drie stadia, namelijk inventariseren/waarderen, selecteren en maatregelen nemen.

Tot de inventariserende en waarderende fase worden het bureauonderzoek (met een te

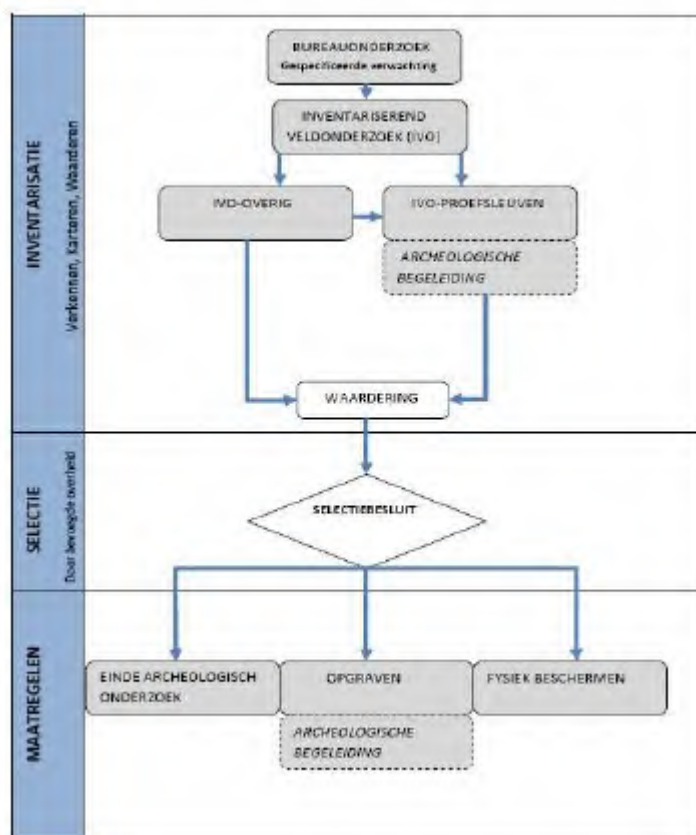
specificeren verwachting), het inventariserend veldonderzoek (IVO-o [verkennend, karterend en waarderend booronderzoek] en IVO-p [proefsleuvenonderzoek]) en de waardering gerekend. Doorgaans start de inventariserende fase met het bureauonderzoek, waarna op basis van de gespecificeerde verwachting de keuze voor een specifieke soort inventariserend veldonderzoek volgt (al dan niet meerdere achter elkaar, zoals karterend booronderzoek gevolgd door proefsleuvenonderzoek).

Onder selectie valt het nemen van het selectiebesluit, dat na elk stadium van de inventariserende en waarderende fase genomen dient te worden door het bevoegd gezag. Doorgaans volgt een negatief besluit wanneer er geen of onvoldoende waardevolle (lees behoudenswaardige) archeologische resten te verwachten zijn.

Naar aanleiding van een selectiebesluit kunnen de volgende maatregelen volgen:

- het einde van het archeologisch onderzoek;
- een volgende stap in de inventariserende en waarderende fase;
- het verrichten van een archeologische opgraving;
- het fysiek beschermen van de vindplaats.

Indien eenmaal is gestart met deze AMZ-cyclus, dan bepaalt de conclusie uit deze cyclus het verdere verloop. Er kan dan niet worden teruggevallen op de 'reguliere' uitzonderingen, zoals deze in de dubbelbestemmingen zijn opgenomen. Onderstaand is de AMZ-cyclus in een stroomschema opgenomen. Voor een grotere weergave, zie Bijlage 1 AMZ-cyclus van de regels.

Afbeelding 5: Stroomschema AMZ-cyclus.

Hoofdstuk 3 Juridische planbeschrijving

3.1 Inleiding

De voorliggende beheersverordening is een facetbeheersverordening (parapluplan) waarmee tezamen met het facetbestemmingsplan in de gemeente Nijmegen één uniform toetsingskader voor archeologie gaat gelden, als update van het in 2014 vastgestelde facetbestemmingsplan archeologie.

Er bestaan twee planvormen die de planologische situatie kunnen regelen, namelijk een bestemmingsplan en een beheersverordening. Beide planvormen komen binnen de gemeente voor. Het facetbestemmingsplan geldt dan ook voor alle gebieden waarvoor bestemmingsplannen gelden, de facetbeheersverordening geldt voor alle gebieden waarvoor nu beheersverordeningen gelden. De systematiek van de archeologische regeling is voor beide planvormen hetzelfde.

Voor zover in de vigerende beheersverordeningen al een regeling voor archeologie is opgenomen, wordt de bestaande regeling vervangen door de regeling in deze facetbeheersverordening. In de beheersverordeningen waarin nog geen regeling voor archeologie is opgenomen, wordt dit nieuw toegevoegd. De facetbeheersverordening heeft alleen betrekking op de regeling voor archeologie en brengt geen wijziging aan in de overige regels van de vigerende beheersverordeningen. Met vigerende beheersverordening wordt bedoeld, alle beheersverordeningen die vóór de inwerkingtreding van voorliggende facetbeheersverordening reeds van kracht waren binnen het op de verbeelding opgenomen gebied/ gebieden. Deze van toepassingverklaring van de voorliggende facetbeheersverordening Archeologie 2023 is opgenomen in artikel 3 van de planregels.

Indien er nog een beheersverordening na deze datum wordt vastgesteld geldt voorliggend facetbeheersverordening niet. Dat is ook niet bezwaarlijk omdat in die betreffende beheersverordening een regeling voor archeologie wordt opgenomen die volledig in lijn is met de uitgangspunten zoals die ook in deze facetbeheersverordening zijn opgenomen.

3.2 Systematiek van de planregels

Voor het facetbestemmingsplan Archeologie is gebruik gemaakt van het Standaard bestemmingsplan van de gemeente Nijmegen. Het Standaard bestemmingsplan is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012) waarin landelijke standaarden voor planregels en verbeelding zijn geformuleerd. De standaardisatie maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op een vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Voorliggende facetbeheersverordening is een kopie van het facetbestemmingsplan, maar is zelf niet gebonden aan het SVBP.

De regels zijn opgebouwd uit inleidende regels (waar wordt ingegaan op de begrippen en wijze van meten), de planregels (waar de bestemmingen en dubbelbestemmingen worden beschreven), de algemene regels (waar de algemeen geldende regels staan) en de overgangs- en slotregels (met het overgangsrecht).

3.2.1 Inleidende regels

Bij de inleidende regels wordt ingegaan op de begrippen. Bij de begrippen zijn alleen de begrippen opgenomen die betrekking hebben op archeologie. Voor de overige begrippen zijn de begrippen uit de vigerende beheersverordeningen van toepassing. De wijze van meten is niet opgenomen. Hiervoor zijn de bepalingen uit de vigerende beheersverordeningen van toepassing.

3.2.2 Bestemmingsregels

In voorliggende facetbeheersverordening zijn alleen dubbelbestemmingen opgenomen. De (enkel) bestemming van de onderliggende beheersverordeningen blijft gelden.

De opbouw van de (dubbel)bestemmingen ziet er in beginsel als volgt uit:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- afwijking van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijking van de gebruiksregels;
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- wijzigingsbevoegdheid.

In deze facetbeheersverordening komen de volgende dubbelbestemmingen voor: Waarde - Archeologie 1, Waarde - Archeologie 2, Waarde - Archeologie 3, Waarde - Archeologie 4 en, Waarde - Archeologie 5. Daarnaast gelden er enkele gebiedsaanduidingen die eveneens inhoud geven aan de archeologische bescherming. Zie hiervoor 3.2.3.

De dubbelbestemming 'Waarde' is een voorgeschreven dubbelbestemming uit het SVBP. De naamgeving die daarna komt is een vrije keuze. In voorliggende facetbeheersverordening is gekozen om aan te sluiten op wat in den lande gebruikelijk is.

Waarde – Archeologie 1 (dubbelbestemming)

Terreinen met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1 betreffen de terreinen met UNESCO-Werelderfgoedstatus die niet als rijksmonument aangewezen zijn alsook gebieden met een vastgestelde archeologische waarde. Deze terreinen krijgen vanwege hun uitzonderlijke betekenis voor de archeologie en de samenleving geen oppervlaktevrijstellingsgrens. Dit betekent dat elke bodemingreep – ongeacht oppervlak of diepte - in deze gebieden onderzoeksplichtig is.

Waarde – Archeologie 2 (dubbelbestemming)

Terreinen gelegen binnen de bufferzone van het Werelderfgoed en gebieden van (zeer) grote archeologische waarde hebben de archeologische dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2 gekregen. Ten behoeve van deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht van meer dan 50 m², een diepte van meer dan 30 cm en meer dan 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw, dient aan de hand van archeologisch onderzoek of anderszins te worden aangetoond dat er op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Archeologisch

onderzoek is niet noodzakelijk indien, bijvoorbeeld op basis van archiefonderzoek, kan worden aangetoond dat de grond in het verleden al diepgaand verstoord is. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, een omgevingsvergunning worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden vereist. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorwaarden worden verbonden.

Waarde – Archeologie 3 (dubbelbestemming)

Terreinen met een hoge archeologische verwachting hebben de archeologische dubbelbestemming Waarde - Archeologie 3 gekregen. Ten behoeve van deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht van meer dan 100 m², een diepte van meer dan 30 cm en meer dan 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw, dient aan de hand van archeologisch onderzoek of anderszins te worden aangetoond dat er op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk indien, bijvoorbeeld op basis van archiefonderzoek, kan worden aangetoond dat de grond in het verleden al diepgaand verstoord is. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, een omgevingsvergunning worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden vereist. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorwaarden worden verbonden.

Waarde – Archeologie 4 (dubbelbestemming)

Terreinen met een middelhoge archeologische verwachting hebben de archeologische dubbelbestemming Waarde - Archeologie 4 gekregen. Ten behoeve van deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht van meer dan 500 m², een diepte van meer dan 30 cm en meer dan 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw, dient aan de hand van archeologisch onderzoek of anderszins te worden aangetoond dat er op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk indien, bijvoorbeeld op basis van archiefonderzoek, kan worden aangetoond dat de grond in het verleden al diepgaand verstoord is. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, een omgevingsvergunning worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden vereist. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorwaarden worden verbonden.

Waarde – Archeologie 5 (dubbelbestemming)

Terreinen met een lage archeologische verwachting hebben de archeologische dubbelbestemming Waarde - Archeologie 5 gekregen. Ten behoeve van deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht van meer dan 2.500 m², een diepte van meer dan 30 cm en meer dan 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw, dient aan de hand van archeologisch onderzoek of anderszins te worden aangetoond dat er op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk indien, bijvoorbeeld op basis van archiefonderzoek, kan worden aangetoond dat de grond in het verleden al diepgaand

verstoord is. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, een omgevingsvergunning worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden vereist. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorwaarden worden verbonden.

Deze oppervlakte kan bijvoorbeeld relevant zijn bij grote (bedrijfs)percelen of bij grotere gebiedsontwikkelingen. Relevant is of de oppervlakte waarop op het perceel of bij de gebiedsontwikkeling in totaliteit bodemingrepen plaatsvinden, groter is dan 2500 m². Dit kan dus een groter gebied betreffen dan waarvoor de aanvraag is ingediend. Het gaat ook hier om de oppervlakte waarop *bodemingrepen* plaatsvinden. Daarom wordt de oppervlakte van de te bouwen bouwwerken en de oppervlakte van de uit te voeren werken en werkzaamheden bij elkaar opgeteld.

3.2.3 Algemene regels

De algemene regels in deze beheersverordening bestaan uit een anti-dubbeltelregel en overige regels (voorrangsregeling bestemmingen).

Anti-dubbeltelregeling

Het opnemen van de anti-dubbeltelregel in de regels is verplicht gesteld in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.2.4 Bro). Deze standaardbepaling heeft tot doel te voorkomen dat door een feitelijke functie- of gebruiksverandering, een regeling voor een tweede keer kan worden gebruikt. Deze regeling is niet van invloed op de archeologisch bescherming.

Voorangsregeling bestemmingen

In deze regeling is aangegeven dat indien een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming geldt. Indien twee of meer dubbelbestemmingen samenvallen, gelden eerst de dubbelbestemmingen van de betreffende beheersverordening (conform de voorangsregeling uit die beheersverordening) en op de laatste plaats de planregels van artikelen Waarde - Archeologie uit de facetbeheersverordening Archeologie waarbij Waarde - Archeologie 1 prevaleert boven Waarde - Archeologie 2, Waarde - Archeologie 2 boven Waarde - Archeologie 3, enz.

3.2.4 Overgangs- en slotregels

Hierin wordt ingegaan op het overgangsrecht en de slotregels (naam beheersverordening).

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Economische uitvoerbaarheid

Binnen de landelijke archeologische regelgeving geldt het principe “de verstoorder (lees: initiatiefnemer c.q. vergunningaanvrager) betaalt”. Dit betekent dat de initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling de archeologische kosten moet dragen wanneer het niet mogelijk is om archeologievriendelijk te bouwen of het bodemarchief volledig intact te laten. De rol van de initiatiefnemer kan worden vervuld door de burger, de gemeente als ontwikkelaar of door marktpartijen.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor deze beheersverordening is op 21 juni 2023 een vooraankondiging gepubliceerd. De zienswijzenprocedure wordt tevens als inspraak gezien. De ontwerpbeheersverordening wordt gedurende zes weken ter visie gelegd.

Het ontwerp facetbestemmingsplan en ontwerp facetbeheersverordening Archeologie 2023 zijn tegelijk toegezonden aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland en de Nederlandse Limes Samenwerking. Er zijn 3 overlegreacties ontvangen.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Overlegreactie:

Ten eerste is op de verbeelding de bufferzone rondom het Kops Plateau niet terug te zien. Zie ter vergelijking kaart 16 van het nominatiedossier. De bufferzone zou volgens jullie bestemmingsplan Waarde-Archeologie 2 moeten hebben.

Het tweede wat opvalt is dat Hunerberg op de verbeelding niet overeenkomt met het kaartje van het nominatiedossier (kaart 15). De omgeving van de Hunerberg heeft nu Waarde-Archeologie 3 en zou, als het bufferzone is, waarde Archeologie 2 moeten hebben.

Reactie gemeente:

Ten eerste: de bufferzone rond het Kops Plateau heeft in het bestemmingsplan de bestemming gekregen van Waarde - Archeologie 2. De bufferzone is echter op de verbeelding als aparte polygoon niet zichtbaar omdat voor de buffer hetzelfde beschermingsregime geldt als voor de aangrenzende terreinen van zeer hoge archeologische waarde die ook deze bestemming Waarde - Archeologie 2 hebben. Op de beleidskaart (die in de toelichting is opgenomen in artikel 2.5.2 De geactualiseerde archeologische beleidskaart (ABK), afbeelding 2) zijn de verschillende polygonen wel zichtbaar. Daarin is inderdaad opgemerkt dat de bufferzone niet geheel is afgebeeld. Dit wordt hersteld.

Ten tweede: de bufferzone rond de Hunerberg heeft in het bestemmingsplan de bestemming gekregen van Waarde - Archeologie 2. De bufferzone is echter op de verbeelding als aparte polygoon niet zichtbaar omdat voor de buffer hetzelfde beschermingsregime geldt als voor de aangrenzende terreinen van zeer hoge archeologische waarde die ook deze bestemming Waarde - Archeologie 2 hebben. Op de beleidskaart (die in de toelichting is opgenomen in artikel 2.5.2 De geactualiseerde archeologische beleidskaart (ABK), afbeelding 2) zijn de verschillende polygonen wel zichtbaar. Daarin is inderdaad opgemerkt dat de bufferzone niet geheel is afgebeeld. Dit wordt hersteld.

Conclusie:

De beleidskaart, afbeelding 2 in artikel 2.5.2, is naar aanleiding van deze vooroverlegreactie aangepast en opnieuw ingevoegd.

Provincie Gelderland

Overlegreactie:

Het plangebied ligt in de historische verdedigingslinie de Romeinse Limes. Dit is een cultuurhistorisch fenomeen van wereldbelang. In deze gebieden mogen de kernkwaliteiten van de Romeinse Limes niet worden aangetast. Het gaat dan bijvoorbeeld over forten (castella), militaire infrastructuur en scheepswrakken. UNESCO heeft de Limes aangewezen als werelderfgoed.

Bij het facetbestemmingsplan en -beheersverordening mist een onderbouwing van de plankaart door middel van een archeologische verwachtingskaart in de toelichting. Hierdoor is niet goed te herleiden waarom welke zones een bepaalde waarde hebben. De feitelijke onderbouwing van de plankaart ontbreekt daarmee.

Het advies is een onderbouwing van de toegekende waarden op te nemen in de toelichting van het bestemmingsplan.

Reactie gemeente:

Het voorliggende facet bestemmingsplan c.q. facet verordening betreft een actualisatie van bestaand beleid en bestaande beleidsdocumenten. In de vigerende documenten is geen verwachtingskaart aanwezig waardoor deze momenteel ook niet opgesteld is. De verbeeldingen, zoals die zijn opgenomen in het voorliggende facet bestemmingsplan c.q. facet verordening, zijn gebaseerd op de beleidskaart die binnen het vigerende facetbestemmingsplan aanwezig is, aangevuld met de in tussentijd verkregen onderzoeksresultaten en vondstmeldingen. Waar mogelijk zijn gegevens uit archeologische onderzoeken ook geëxtrapoleerd naar ruimere gebieden. Daar waar onvoldoende onderbouwing voor herwaardering voorhanden is, is de bestaande waardering gehandhaafd. Op die wijze is gegarandeerd dat vigerend beleid gehandhaafd blijft, maar tevens dat de meest actuele informatie in het voorliggende facetbestemmingsplan c.q. facetbeheersverordening verwerkt is. In de toelichting is aangegeven op welke punten het vigerende beleid is aangevuld en geactualiseerd.

Conclusie:

Het facetbestemmingsplan en/of -beheersverordening is niet gewijzigd naar aanleiding van deze zienswijze.

Waterschap Rivierenland

Overlegreactie:

1. Wij verzoeken gemeente om het baggeren van bestaande watergangen, waarbij geen werkzaamheden buiten de bestaande leggerprofielen van de watergangen worden uitgevoerd, te beschouwen als werkzaamheden vallend onder het Normaal onderhoud en beheer zoals omschreven in artikel 1.18 van de begrippen.
2. Daarnaast wijzen wij er op dat in een aantal artikelen is opgenomen dat het verlagen van het waterpeil niet is toegestaan. Onduidelijk is of hiermee het oppervlaktewaterpeil of het grondwaterpeil wordt benoemd. Daarnaast is ook onduidelijk wat beschouwd wordt als het waterpeil in deze artikelen.

In gemeente Nijmegen is slechts in een aantal deelgebieden sprake van vastgestelde

zomer- en winterpeilen voor het oppervlaktewater. In de Waalsprong en in het gedeelte van Nijmegen ten oosten van het Maas-Waalkanaal, is sprake van zogenaamde streefpeilen, aangezien er geen inlaatmogelijkheden zijn om vastgestelde peilen te handhaven. De oppervlaktewater- en grondwaterpeilen kennen hierdoor een natuurlijke fluctuatie van soms meerdere meters. Het aftoppen van hoge grondwaterstanden bijvoorbeeld als gevolg van kwel bij hoge rivierwaterstanden of als gevolg van extreme neerslag, hoeft niet op gespannen voet te staan met het behouden van de archeologische waarden, mits de waterpeilen binnen de bandbreedten van de natuurlijke fluctuatie blijven. Wij adviseren om de generieke formulering dat verlaging van waterpeilen niet is toegestaan te heroverwegen om periodieke (grond)wateroverlast te voorkomen.

3. Tot slot is het onduidelijk welke criteria zijn gehanteerd voor het al dan niet opnemen van een aanduiding ten behoeve van archeologische waarde ter plaatse van de reeds gerealiseerde watergangen. Zo is bijvoorbeeld de Lentse Plas in de landschapszone van de Waalsprong, maar ook de watersingel bij de Turennesingel buiten de gebiedsaanduiding gelegen, maar is de verbindende watergang tussen de plas en deze singel nabij het inlaattemaal K6 wel voorzien van de aanduiding WR-A3. Hetzelfde geldt voor de watersingel Lus van Laauwik en het watersysteem in Groot Oosterhout. Delen van deze watergangen zijn niet voorzien van een aanduiding, andere wel. Graag ontvangen wij hier een toelichting bij en verzoeken wij u waar mogelijk de aanduidingen te verwijderen aangezien hier reeds vergraving heeft plaatsgevonden en archeologisch onderzoek reeds heeft plaatsgevonden bij de realisatie van de betreffende gebiedsontwikkelingen.

Reactie gemeente:

1. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde aanpassing van de definitie 'normaal onderhoud en beheer' zoals opgenomen in artikel 1 van de begrippen van de regels van het bestemmingsplan.
2. Ingrepen in de grondwaterstand zijn toegestaan indien deze plaatsvinden om incidentele overlast te voorkomen, mits de grondwaterpeilen binnen de bandbreedten van de natuurlijke fluctuatie blijven.
3. Voorliggende verbeeldingen betreffen een actualisatie van het vigerende facet bestemmingsplan en de daarin opgenomen verbeelding en beleidskaart. Die documenten zijn overgenomen, maar waar archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat herwaardering noodzakelijk is (voor het onderzochte gebied) is dit doorgevoerd in de geactualiseerde beleidskaart archeologie (en dus ook de verbeeldingen). Waar mogelijk zijn gegevens uit archeologische onderzoeken ook geëxtrapoleerd naar ruimere gebieden. Watermassa's (waterlopen, rivieren, plassen) zijn, waar zij onderdeel van onderzoek waren, verwerkt op de kaart en verbeelding. Daar waar onvoldoende onderbouwing voor herwaardering voorhanden is, is de bestaande waardering gehandhaafd.

Conclusie:

Naar aanleiding van de vooroverlegreactie zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

1. De regels van het facetbestemmingsplan en -beheersverordening zijn aangepast. Het begrip 'normaal onderhoud en beheer' in artikel 1 van de regels is aangepast zodat baggeren erbinnen valt.
2. De regels van het facetbestemmingsplan en -beheersverordening zijn aangepast. In de betreffende artikelen is bij het onderdeel werken en werkzaamheden 'het verlagen van het waterpeil' vervangen door: 'het verlagen van het grondwaterpeil, buiten de bandbreedte van de natuurlijke fluctuatie;'.
3. Op de verbeelding van het facetbestemmingsplan is de bestemming 'Waarde - Archeologie 3' ter plaatse van de verbindende watergang tussen de Lentse plas en de Turennesingel

nabij het inlaatgemaal K6 verwijderd.

Nijmegen

beheersverordening

Facetbeheersverordening Archeologie 2023

Regels

Versie: ontwerp

Colofon

beheersverordening

Facetbeheersverordening Archeologie 2023

IDN: NL.IMRO.0268.FBVArcheologie2023-ON01

Gemeente Nijmegen

Bureau Ruimtelijke Planvorming
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

www.nijmegen.nl

Foto voorzijde: Max Kneefel

Regels

Inhoudsopgave

Regels		3
Hoofdstuk 1	Inleidende regels	7
Artikel 1	Begrippen	7
Artikel 2	Wijze van meten	10
Artikel 3	Van toepassingverklaring	11
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels	13
Artikel 4	Waarde - Archeologie 2	13
Artikel 5	Waarde - Archeologie 3	17
Artikel 6	Waarde - Archeologie 4	21
Artikel 7	Waarde - Archeologie 5	25
Hoofdstuk 3	Algemene regels	29
Artikel 8	Anti-dubbeltelregel	29
Artikel 9	Algemene aanduidingsregels	30
Hoofdstuk 4	Overgangs- en slotregels	31
Artikel 10	Overgangsrecht	31
Artikel 11	Slotregel	33
Bijlagen bij regels		35
Bijlage 1	AMZ-cyclus	36

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

de beheersverordening Facetbeheersverordening Archeologie 2023 met identificatienummer NL.IMRO.0268.FBVArcheologie2023-ON01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 beheersverordening:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.6 archeologisch monument

terrein dat is aangewezen als beschermd monument door het college van burgemeester en wethouders op basis van artikel 1 lid 1 van de Erfgoedverordening 2021, alsmede op basis van artikel 11 Monumentenwet 1988.

1.7 archeologisch onderzoek

diverse vormen van onderzoek naar de archeologische waarden binnen een plangebied, uitgevoerd volgens de geldende versie van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

1.8 archeologisch rapport

een verslag vervaardigd in rapportvorm van een archeologisch onderzoek, op basis waarvan een conclusie kan worden getrokken over de aanwezigheid van archeologische waarden.

1.9 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden wordt verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.12 bestaand

- a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
- b. bestaand gebruik: het legale gebruik van gronden en bouwwerken dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening aanwezig is, dan wel gebruikt kan worden krachtens een omgevingsvergunning.

1.13 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.14 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.15 bodemingreep

alle werken en werkzaamheden die genoemd zijn in 4.4.1;

1.16 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.17 Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie

de standaardnorm die door de beroepsgroep van archeologen wordt gehanteerd voor de uitvoering van archeologisch onderzoek.

1.18 normaal onderhoud en beheer

normaal onderhoud en beheer betreft het onderhoud en beheer, dat gelet op de bestemming regelmatig noodzakelijk is voor een goed beheer en gebruik van de gronden die tot de betreffende bestemming behoren, waaronder tevens begrepen:

- werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van onderhoud aan, alsmede vervanging van, ondergrondse infrastructuur waarbij gewerkt wordt in reeds bestaande tracés en waarbij derhalve niet in nog ongeroerde grond wordt gegraven;
- het baggeren van bestaande watergangen, waarbij geen werkzaamheden buiten de

bestaande leggerprofielen van de watergangen worden uitgevoerd.

1.19 ondergronds

onder maaiveld;

1.20 Programma van Eisen

Het document dat is opgesteld op basis van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie waarin wordt aangegeven op welke wijze archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Een Programma van Eisen heeft altijd goedkeuring door het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 oppervlakte van een bouwwerk

de totale oppervlakte, langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingsconstructie, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond en de bijbehorende aan- en uitbouwen opgeteld.

Artikel 3 Van toepassingverklaring

Deze beheersverordening 'Facetbeheersverordening Archeologie 2023' is een aanvulling op de beheersverordeningen die vóór de inwerkingtreding van deze facetbeheersverordening zijn vastgesteld binnen het op de verbeelding opgenomen gebied/ gebieden. Het bepaalde in die beheersverordening blijft van toepassing, met uitzondering van de regels omtrent archeologie. Voor de regels omtrent archeologie geldt voorliggend 'Facetbeheersverordening Archeologie 2023'.

Het Facetbestemmingsplan Archeologie met identificatienummer
NL.IMRO.0268.FBPArcheologie-VG01, vastgesteld op 25 juni 2014, vervalt met inwerkingtreding
van voorliggend Facetbeheersverordening Archeologie 2023 voor zover het de gronden betreft
in onderhavig plangebied.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 4 Waarde - Archeologie 2

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

4.2 Bouwregels

4.2.1 *Bouwregels dubbelbestemming*

- a. Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming Waarde - Archeologie 2 uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.
- b. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.

4.2.2 *Bouwregels onderliggende bestemming*

Op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

4.2.3 *Uitzondering*

Het bouwverbod als opgenomen in 4.2.2 geldt niet indien wordt voldaan aan één van onderstaande voorwaarden:

- a. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
- b. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw.
- c. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
- d. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, openlucht zwembaden, ondergrondse jacuzzi's en gebouwde vijvers van het bouwperceel maximaal 50 m² bedraagt. Grondroerende werkzaamheden onder het bestaande bouwwerk tellen voor die oppervlakte mee als toename in de bebouwde oppervlakte.

4.2.4 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

De uitzonderingen genoemd in 4.2.3 a t/m d gelden niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) als opgenomen in Bijlage 1 AMZ-cyclus is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.2.2 voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

4.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

4.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
- b. tot het doen van een opgraving in de zin van artikel 1.1 lid c Erfgoedwet;
- c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
- d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

4.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 4.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
- b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- d. het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
- e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;

- f. het verlagen van het grondwaterpeil, buiten de bandbreedte van de natuurlijke fluctuatie;
- g. het aanleggen of rooien van houtopstand(en) waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het omzetten van grasland in bouwland;
- i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

4.4.2 *Uitzonderingen*

Het in lid 4.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- a. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- b. de gezamenlijke oppervlakte van de werken en werkzaamheden als bedoeld onder 4.4.1 opgeteld bij het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, openlucht zwembaden, ondergrondse jacuzzi's en gebouwde vijvers van het bouwperceel, niet groter is dan 50 m²;
- c. de werken en werkzaamheden:
 - 1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
 - 2. reeds als bestaand gebruik in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
 - 3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
 - 4. het archeologisch onderzoek betreffen.

4.4.3 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

Het bepaalde in 4.4.2 geldt niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

4.4.4 *Toelaatbaarheid*

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 4.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

4.4.5 *Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden*

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

4.5 **Wijzigingsbevoegdheid**

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening de beheersverordening te wijzigen door:

- a. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2 als bedoeld in lid 4.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig

- zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
- b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2 te wijzigen in een andere archeologische dubbelbestemming indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarde moet worden bijgesteld.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 3

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

5.2 Bouwregels

5.2.1 *Bouwregels dubbelbestemming*

- a. Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming Waarde - Archeologie 3 uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.
- b. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.

5.2.2 *Bouwregels onderliggende bestemming*

Op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd,

5.2.3 *Uitzondering*

Het bouwverbod als opgenomen in 5.2.2 geldt niet indien wordt voldaan aan één van onderstaande voorwaarden:

- a. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
- b. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
- c. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
- d. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, openlucht zwembaden, ondergrondse jacuzzi's en gebouwde vijvers van het bouwperceel maximaal 100 m² bedraagt. Grondroerende werkzaamheden onder het bestaande bouwwerk tellen voor die oppervlakte mee als toename in de bebouwde oppervlakte.

5.2.4 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

De uitzonderingen genoemd in 5.2.3 a t/m d gelden niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) als opgenomen in Bijlage 1 AMZ-cyclus is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.2.2 voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

5.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
- b. tot het doen van een opgraving in de zin van artikel 1.1 lid c Erfgoedwet;
- c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
- d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
- b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- d. het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
- e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;

- f. het verlagen van het grondwaterpeil, buiten de bandbreedte van de natuurlijke fluctuatie;
- g. het aanleggen of rooien van houtopstand(en) waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het omzetten van grasland in bouwland;
- i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

5.4.2 *Uitzonderingen*

Het in lid 5.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- a. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- b. de oppervlakte van de werken en werkzaamheden als bedoeld onder 5.4.1 opgeteld bij het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, openlucht zwembaden, ondergrondse jacuzzi's en gebouwde vijvers van het bouwperceel, niet groter is dan 100 m²;
- c. de werken en werkzaamheden:
 - 1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
 - 2. reeds als bestaand gebruik in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
 - 3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
 - 4. het archeologisch onderzoek betreffen.

5.4.3 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

Het bepaalde in 5.4.2 geldt niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

5.4.4 *Toelaatbaarheid*

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 5.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.4.5 *Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden*

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

5.5 **Wijzigingsbevoegdheid**

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening de beheersverordening te wijzigen door:

- a. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 3 als bedoeld in lid 5.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig

- zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
- b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 3 te wijzigen in een andere archeologische dubbelbestemming indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarde moet worden bijgesteld.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 4

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 4 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

6.2 Bouwregels

6.2.1 *Bouwregels dubbelbestemming*

- a. Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming Waarde - Archeologie 4 uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.
- b. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.

6.2.2 *Bouwregels onderliggende bestemming*

Op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd

6.2.3 *Uitzondering*

Het bouwverbod als opgenomen in 6.2.2 geldt niet indien wordt voldaan aan één van onderstaande voorwaarden:

- a. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
- b. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
- c. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
- d. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, openlucht zwembaden, ondergrondse jacuzzi's en gebouwde vijvers van het bouwperceel maximaal 500 m² bedraagt. Grondroerende werkzaamheden onder het bestaande bouwwerk tellen voor die oppervlakte mee als toename in de bebouwde oppervlakte.

6.2.4 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

De uitzonderingen genoemd in 6.2.3 a t/m d gelden niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) als opgenomen in Bijlage 1 AMZ-cyclus is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.2.2 voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

6.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

6.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
- b. tot het doen van een opgraving in de zin van artikel 1.1 lid c Erfgoedwet;
- c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
- d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 6.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
- b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
- e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;

- f. het verlagen van het grondwaterpeil, buiten de bandbreedte van de natuurlijke fluctuatie;
- g. het aanleggen of rooien van houtopstand(en) waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het omzetten van grasland in bouwland;
- i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

6.4.2 *Uitzonderingen*

Het in lid 6.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- a. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- b. de oppervlakte van de werken en werkzaamheden als bedoeld onder 6.4.1 opgeteld bij het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, openlucht zwembaden, ondergrondse jacuzzi's en gebouwde vijvers van het bouwperceel, niet groter is dan 500 m²;
- c. de werken en werkzaamheden:
 - 1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
 - 2. reeds als bestaand gebruik in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
 - 3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
 - 4. het archeologisch onderzoek betreffen.

6.4.3 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

Het bepaalde in 6.4.2 geldt niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

6.4.4 *Toelaatbaarheid*

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 6.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

6.4.5 *Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden*

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

6.5 **Wijzigingsbevoegdheid**

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening de beheersverordening te wijzigen door:

- a. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 4 als bedoeld in lid 6.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig

- zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
- b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 4 te wijzigen in een andere archeologische dubbelbestemming indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarde moet worden bijgesteld.

Artikel 7 Waarde - Archeologie 5

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 5 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

7.2 Bouwregels

7.2.1 *Bouwregels dubbelbestemming*

- a. Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming Waarde - Archeologie 5 uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.
- b. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.

7.2.2 *Bouwregels onderliggende bestemming*

Op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

7.2.3 *Uitzondering*

Het bouwverbod als opgenomen in 7.2.2 geldt niet indien wordt voldaan aan één van onderstaande voorwaarden:

- a. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
- b. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
- c. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
- d. de gezamenlijke oppervlakte van bodemingrepen (zowel bouwen, als werken en werkzaamheden als bedoeld in 7.4.1) niet groter is dan 2.500 m², waarbij de reeds gerealiseerde bebouwde oppervlakte hierbij meetelt. Bij het bepalen van de gezamenlijke oppervlakte wordt gekeken naar het totale gebied dat voor de ontwikkeling(en) in aanmerking komt voor het deel waarbij bodemingrepen (zowel bouwen als werken en werkzaamheden) plaatsvinden.

7.2.4 *Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek*

De uitzonderingen genoemd in 7.2.3 a t/m d gelden niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) als opgenomen in Bijlage 1 AMZ-cyclus is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.2.2 voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

7.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

7.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
- b. tot het doen van een opgraving in de zin van artikel 1.1 lid c Erfgoedwet;
- c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
- d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 7.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
- b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
- e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;

- f. het verlagen van het grondwaterpeil, buiten de bandbreedte van de natuurlijke fluctuatie;
- g. het aanleggen of rooien van houtopstand(en) waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het omzetten van grasland in bouwland;
- i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

7.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 7.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- a. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- b. de gezamenlijke oppervlakte van bodemingrepen (werken en werkzaamheden, als ook bouwen als bedoeld in 7.2.1) niet groter is dan 2.500 m². Bij het bepalen van de gezamenlijke oppervlakte wordt gekeken naar het totale gebied dat voor de ontwikkeling(en) in aanmerking komt voor het deel waarbij bodemingrepen (zowel bouwen als werken en werkzaamheden) plaatsvinden;
- c. de werken en werkzaamheden:
 - 1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
 - 2. reeds als bestaand gebruik in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
 - 3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
 - 4. het archeologisch onderzoek betreffen.

7.4.3 Uitzondering op uitzondering: start archeologisch vooronderzoek

Het bepaalde in 7.4.2 geldt niet indien er een archeologische monumentenzorgcyclus (AMZ-cyclus) is opgestart middels archeologisch vooronderzoek, bestaande uit bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek, conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

7.4.4 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 7.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

7.4.5 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

7.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening de beheersverordening te wijzigen door:

- a. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 5 als bedoeld in lid 7.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is

- aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
- b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 5 te wijzigen in een andere archeologische dubbelbestemming indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarde moet worden bijgesteld.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 voorrangsregeling bestemmingen

- a. Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.
- b. Indien twee of meer dubbelbestemmingen samenvallen, geldt op de laatste plaats de planregels van artikel Waarde - Archeologie (numeriek).

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

10.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

10.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 10.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 10.1.1 met maximaal 10%.

10.1.3 Uitzonderingen

Artikel 10.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

10.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

10.2.2 Strijdig gebruik

- a. Het is verboden het met de beheersverordening strijdige gebruik, bedoeld in artikel 10.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 10.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

10.2.3 Uitzonderingen

Artikel 10.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met de voorheen geldende beheersverordening, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

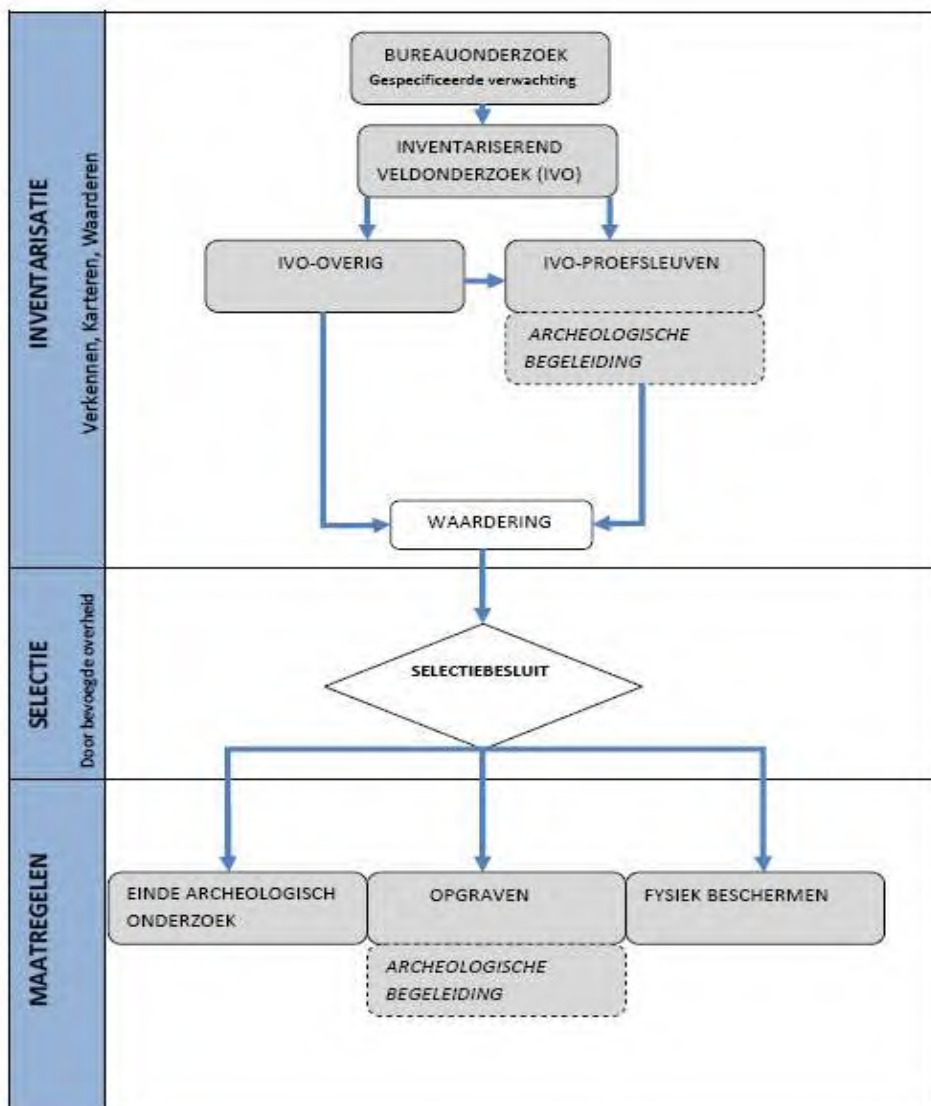
Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van de beheersverordening 'Facetbeheersverordening Archeologie 2023'.

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 AMZ-cyclus

Afbeelding: De KNA processen in relatie tot de Archeologische Monumentenzorg (AMZ).

